У Національній академії Національної гвардії України реалізується підготовка офіцерського складу в межах багаторівневої системи професійної військової освіти без здобуття вищої освіти, а також здійснюється перепідготовка та підвищення кваліфікації військовослужбовців, мовна підготовка персоналу, підготовка наукових кадрів і підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

Система військової освіти сектору безпеки та оборони України в умовах збройної агресії з боку Російської Федерації продемонструвала високу стійкість, адаптивність та здатність до структурної трансформації. Вона зберегла динаміку розвитку, орієнтовану на формування фахівців нового покоління. З метою забезпечення безперервності освітнього процесу факультети та навчальні центри Академії були розосереджені по визначених районах дислокації, відновили або посилили матеріально-технічну базу та організували навчальний процес у повному обсязі відповідно до принципів розосередженого навчання. Такий підхід сприяє розбудові уніфікованої системи професійної військової освіти, зокрема через впровадження лідерських курсів рівнів L1–L3.

У межах цифрової трансформації освітнього процесу в НА НГУ активно впроваджуються сучасні інформаційні ресурси, включно з платформами дистанційного навчання, електронною бібліотекою та сервісами відеоконференцзв'язку. Ці процеси координуються відповідним відділом цифровізації освітнього процесу навчально-наукового центру організації освітнього процесу.

Отже, система військової освіти сил оборони України, складовим елементом якої є Національна академія Національної гвардії України, засвідчила свою спроможність ефективно виконувати покладені функції в умовах збройної агресії з боку росії. Вона демонструє цілеспрямовану орієнтацію на пріоритетні напрями саморозвитку, що сприяє формуванню єдиної уніфікованої системи підготовки військового персоналу для сил оборони України. При цьому враховуються стандарти, передовий досвід держав-членів НАТО та забезпечується поступове досягнення повної взаємосумісності з відповідними структурами Альянсу.

Зінченко Сергій,
старший викладач кафедри тактики та тактико-спеціальної підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України

Яковенко Євген,
кандидат педагогічних наук,
начальник кафедри тактики та тактико-спеціальної підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України

ОДИН З ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ СУМІСНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МИРОТВОРЧОГО КОНТИНГЕНТУ В ОПЕРАЦІЇ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНИХ СИЛ

Спрямованість Уряду України до співробітництва з Північноатлантичним блоком, високі професійні навички наших військовослужбовців стали визначальними чинниками участі з`єднань і частин Збройних Сил України в багатьох операціях багатонаціональних сил.

Для управління миротворчими контингентами в операціях багатонаціональних сил створюється система управління, функціонування якої має низку суттєвих особливостей, що обумовлені специфікою миротворчої діяльності.

Аналіз факторів, які впливають на функціонування системи управління Об'єднаних збройних сил (ОЗС) НАТО або багатонаціональних сил (БНС) показав, що ступінь взаємної сумісності їх національних компонентів значно впливає на ефективність роботи органів управління, а, відповідно, і на результат виконання завдань в операціях багатонаціональних сил.

Тому, участь в операціях багатонаціональних сил гостро поставила питання проблеми сумісності функціонування систем управління миротворчих підрозділів Збройних Сил України та держав Альянсу.

Миротворчі контингенти спільно виконують важкі, комплексні й складні місії, але технологічний відрив провідних країн світу у військовій сфері ускладнює співпрацю між задіяними силами. Сьогодні проблема сумісності полягає в тому, що досягнення провідних країн світу, зокрема в галузі комунікацій та обробки даних, розвиваються швидше, ніж у союзників, і в нових напрямках.

Як визначається в керівних документах США і НАТО, одним з головних принципів ефективного застосування системи управління миротворчих контингентів (МК) різних країн в спільних операціях багатонаціональних сил є їх сумісність, сутність якої полягає у здатності систем управління різної національної належності діяти разом у складі багатонаціональних сил для досягнення спільної мети.

Проблеми сумісності вирішуються, перш за все, через випробування і помилки впродовж фактичної поведінки у певний період часу. Нації не можуть успішно діяти разом, якщо дії їх сил не будуть узгодженими, що в першу чергу залежить від сумісності систем управління, як організаційно-технічної основи управління миротворчими контингентами в операціях багатонаціональних сил.

Резюмуючи викладене, треба зазначити, що під час дослідження функціонування СУ МК в операціях багатонаціональних сил і оцінці її ефективності треба обов'язково враховувати ступінь її сумісності.

Відповідно до філософського трактування сумісність може розглядатися як певне явище, а корінним принципом матеріалістичного світогляду є принцип пізнаванності всіх предметів і явищ. Звідси випливає, що сумісність системи управління принципово пізнаванна в науковому відношенні. В процесі розвитку будь-якої науки рано чи пізно настає такий етап, коли вона переводить свої основні категорії на мову математики. Це означає, що сумісність принципово не тільки пізнаванна, але й пізнаванна у кількісному відношенні.

Кількісна оцінка сумісності СУ МК необхідна для встановлення рівня її готовності функціонувати в спільних операціях багатонаціональних сил,

визначення залежності цього рівня від певних факторів і наукового обґрунтування на цій підставі шляхів, напрямків і практичних рекомендацій щодо його підвищення до потрібного значення.

Отже, для визначення рівня сумісності системи управління миротворчого контингенту в операціях багатонаціональних сил необхідно мати добротну методику її оцінки.

Кількісна оцінка сумісності системи управління передбачає побудову математичної моделі, яка може розглядатися як система окремих показників, що мають різний ступінь складності. Ця модель сумісності системи управління, у силу свого абстрактного характеру, у принциповому відношенні буде однаковою для різних систем управління.

У той же час підстановка в цю модель значень показників сумісності, характерних для тієї чи іншої конкретної системи управління, дозволяє перейти від загальної, абстрактної моделі сумісності системи управління до моделі сумісності реально існуючої системи управління миротворчого контингенту.

Аналіз методичного апарату оцінки рівня сумісності системи управління миротворчих контингентів, який застосовується в НАТО і ґрунтується на нормативно-суб'єктивному підході, свідчить про наявність в ньому суттєвих недоліків. До основних з них можна віднести такі:

- обмежена кількість або відсутність кількісно-якісних показників оцінки ступеня відповідності СУ МК, що створена (або створюється) з урахуванням стандартів НАТО, які характеризують рівень її сумісності у складі багатонаціональних сил;

- показники і методи оцінки сумісності Об’єднаних збройних сил НАТО не узгоджуються з існуючими методиками оцінки ефективності функціонування СУ ЗС України.

Це унеможливлює використання наявного апарату під час дослідження ефективності функціонування СУ МК, зокрема її сумісності, і вимагає його удосконалення.

Тому автор вважає доцільним викласти своє міркування щодо підходу і методики оцінки сумісності СУ МК в операціях багатонаціональних сил.

Під час розробки методики оцінки сумісності СУ МК потрібно враховувати, що умовами, які забезпечують досягнення певного рівня сумісності в операціях багатонаціональних сил, є єдність військового керівництва, єдина мова управління, сумісність роботи технічних засобів управління, стандартизація штабних процедур для вирішення основних завдань управління і процесу обміну інформацією. В свою чергу, єдність військового керівництва, єдина мова управління, сумісність роботи технічних засобів управління, стандартизація процесу обміну інформацією характеризує можливість системи управління миротворчого контингенту забезпечити обмін, обробку інформації, що задовольняє спільному з системами управління інших держав вирішенню завдань багатонаціональних сил у міжнародній миротворчий операції; стандартизація штабних процедур характеризує можливість системи управління забезпечити одночасність (синхронність) вирішення завдань управління.

У практичному аспекті комплексна оцінка сумісності системи управління дозволяє удосконалювати систему управління національного миротворчого контингенту за рахунок перетворення інформаційно-логічної структури; підвищення рівня професійної підготовки та інтелектуальної культури посадових осіб органів управління миротворчого контингенту; оснащення системи управління миротворчого контингенту перспективними комплексами засобів автоматизації і зв'язку.

Криворучко Віталій,
начальник курсу № 2 факультету
забезпечення державної безпеки,
Київський інститут Національної гвардії України

РОЛЬ ЄВРОАТЛАНТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ У ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Євроатлантичний вектор співробітництва України є частиною імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, який охоплює різні аспекти реформування, в тому числі модернізацію сектору безпеки та оборони. Національна гвардія України (НГУ) бере участь відповідно до Закону України «Про Національну гвардію України» у взаємодії зі Збройними Силами України у відсічі збройній агресії проти України та ліквідації збройного конфлікту шляхом ведення воєнних (бойових) дій, а також у виконанні завдань територіальної оборони. НГУ проходить етап трансформації відповідно до євроатлантичних стандартів і принципів. Система підготовки майбутніх офіцерів НГУ є ключовим елементом в цьому процесі, оскільки від якості підготовки залежить ефективність реалізації функцій, що стосується забезпечення охорони громадської безпеки і порядку в сучасних умовах. Відповідно до цього необхідно актуалізувати адаптацію освітніх програм, підвищення рівня лідерських якостей, впровадження сучасних технологій та інтеграцію в міжнародний військовий простір.

Одним із перших кроків на шляху до євроатлантичної інтеграції є переформатування освітніх програм підготовки майбутніх офіцерів НГУ до стандартів НАТО.

Згідно з вимогами НАТО, освітні програми, за якими здійснюють підготовку майбутні офіцери повинні включати освітні компоненти, що відповідають сучасним вимогам. До таких компонентів відносяться міжнародне гуманітарне право, міжнародне військове право.

Для підвищення якості освітнього процесу залучаються з практичним досвідом, інструктори з країн НАТО. Спільні навчання та програми обміну дозволять майбутнім офіцерам набути компетентності, що відповідають найвищим стандартам, а також сприяють інтеграції в європейську військову спільноту.